

Oponentský posudek

Markéta Novotná

Švýcarský spolkový soud

Rozsah práce: 58 stran textu; 146 284 znaků; připojený Seznam zkratk, Seznam použitých zdrojů, Abstrakt, Klíčová slova

1. Autorkou zvolené téma je aktuální zejména v tom smyslu, že ústavní systém Švýcarska a místo Spolkového soudu v něm nepatří, s výjimkou samotného Švýcarska, k příliš preferovaným a zkoumaným tématům a to ani v evropském, natož v kontextu českého ústavně právního bádání. Diplomantka si v úvodu své práce vytkla dva cíle, a sice „zhodnocení stávající úpravy postavení Spolkového soudu a zároveň omezeného ústavního soudnictví“ (s. 2), čímž zjevně podstatným způsobem zúžila rozsah svého zájmu oproti uvedenému názvu práce, aniž by blíže tento svůj přístup zdůvodnila.

2. Za největší klad předložené diplomové práce považuji skutečnost, že se autorka seznámila zejména s příslušnou historickou a ústavně právní literaturou, jakož i s vybranou judikaturou k danému tématu, na které v textu hojně odkazovala (celkově 225 odkazů pod čarou). Práci nepochybně prospěly, pokud jde o přístup k pramenům, i zmiňované studijní pobyty ve Švýcarsku a v Německu. Snad u vědomí si neexistence aktuálního, hlubšího zpracování tohoto tématu v českém jazyce, je diplomová práce zatížena značnou popisností, i když ji autorka na několika místech narušuje snahou o osvětlení historických souvislostí, teoretických východisek zkoumaného modelu ústavního uspořádání vztahů či názorů autorů, na jejichž práci je odkazováno.

3. Diplomová práce je rozdělena do pěti nestejně obsáhlých částí, jež jsou dále vnitřně členěny, přičemž celý text je opatřen stručným úvodem a závěrem. Lze do jisté míry pochopit velmi stručný přehled historického vývoje státu, i když by si jistě větší pozornost zasloužily ústavní, případně státoprávní aspekty kupříkladu organizace státní moci v jednotlivých etapách vývoje (tj. před rokem 1798, v období Helvétské republiky, stejně jako v období restaurace a regenerace (1814-1848), až k vytvoření spolkového státu, přijetí ústavy z roku 1848 a její totální revize v roce 1874 a 1999). Na druhé straně mám pochybnosti o zařazení části 3., která vlastně jen zprostředkovává velmi obecný výklad o ústavním soudnictví, jak jej zpracovávají vybraní švýcarští autoři.

Jádro práce spatřuji v části 4., nazvané „Ústavní soudnictví ve Švýcarsku“ s tím, že diplomantka se přiklání k tezi o přiřazení Spolkového soudu k modelu difúzního soudnictví, konkrétně se pak koncentruje na kontrolu ústavnosti norem spolkového práva, kterou dokumentuje četnými příklady konkrétních rozsudků Spolkového soudu (s. 41-48).

Se zkoumaným tématem souvisí i zařazený přehled v minulosti předložených a diskutovaných ústavních novel, byť je třeba podotknout, že otázka zavedení institutu

ústavního soudnictví byla otázkou okrajovou, neboť vždy narážela na existující a v podstatě nezpochybňovaný model jednoty státní moci.

4. Jakkoli lze diplomovou práci hodnotit celkově kladně, jisté dílčí pochybnosti po jejím přečtení přetrvávají. Věřím tomu, že uvedenou literaturu autorka studovala, vzhledem ke způsobu, jakým v převážné míře názory a sdělení ve své práci reprodukovala, nejsem schopna posoudit, co jsou názory uváděných autorů, jak přesně jsou zprostředkované v diplomové práci a kde již jde o názory autorky. Použití uvozovacích znamének (a tedy přesná citace) je vzhledem k množství odkazů v této práci spíše výjimkou.

Práce výhradně (převážně) s cizojazyčnou literaturou je vždycky obtížná a v zásadě nechci diskutovat o správnosti použitých pojmů v češtině, s výjimkou jediného a jen proto, že se autorka jistě hlouběji seznámila s historií země. V souvislosti s tím se mi zdá nepřipadné překládat slovo der Stand v kontextu švýcarské němčiny jako „stav“ a nikoli „kanton“ a s tím související slovo der Ständerat, tj. komora, jejímž prostřednictvím se podílejí kantony na formování vůle spolku (tedy pak spíše „Kantonální - než Stavovská - rada“).

Diplomová práce má slušnou jazykovou a stylistickou úroveň. Snad by si ale zasloužila pečlivější korekturu, neboť mi není jasné, proč text na s. 18-19 je zcela identický s textem na s. 23-24?

5. Doplnující otázky k ústní obhajobě“

- a) Podle jakého klíče byla vybírána uvedená rozhodnutí Spolkového soudu (nejčastěji citovaná v literatuře, nejnovější, nejprůkaznější...)?
- b) Na s. 42 autorka mimoděk uvádí, že komplikaci při ochraně základních práv komplikuje skutečnost, že „obsah jádra základních práv ... není ve švýcarské právní nauce a praxi v dostatečné míře objasněn“. Lze pro takové tvrzení najít vedle prostého konstatování i racionální argument?
- c) Na dvou místech se diplomantka domnívá, že ačkoli jde o řešení a téma v současnosti originální, je z hlediska právní vědy „potenciálně přínosné“ (s. 1 odst. 1) a „... může sloužit jako ideový zdroj inspirace“ (s. 58 odst. 5). Bylo by při ústní obhajobě možné přesněji formulovat v čem a pro koho, což ani závěr práce neuvádí?

6. Předloženou diplomovou práci Markéty Novotné **doporučuji k ústní obhajobě**. V případě jejího úspěšného vykonání navrhuji klasifikaci „velmi dobře“.

JUDr. Věra Jirásková, CSc.
Katedra ústavního práva PF UK